

Mentor komt op voor wilsonbekwame persoon

Op een gegeven moment kunnen mensen met dementie zelf geen zorgbeslissingen meer nemen. Als zij geen partner hebben die dat wél kan, kan de kantonrechter een mentor aanstellen.

Iemand die door dementie niet goed meer beslissingen kan nemen over medische zorg of begeleiding, is wilsonbekwaam. Vaak wordt dan de partner de vertegenwoordiger, of een kind, broer of zus. Wanneer de persoon niet meer in staat is zelf iemand aan te wijzen, kan de kantonrechter een mentor toewijzen. De mentor vertegenwoordigt de cliënt, raadpleegt en informeert de familie en rapporteert jaarlijks aan de kantonrechter.

Onafhankelijke partij

Mentorschap kan vervuld worden door een vrijwilliger van de Stichting Mentorschap of door professionele mentoren, zoals Auke Heerding en Anneke Leeuwesteijn van bureau De Schakel-Mentorschap. 'Wij helpen mensen die dat niet zelf kunnen, door op te komen voor hun belangen in zorg en welzijn', vat Heerding samen. Hij en zijn vrouw hebben beiden een achtergrond in de zorg. Zij worden ingeschakeld als hun cliënt geen familie heeft, daar niet of nauwelijks contact mee heeft of als de familie onderling verdeeld is. 'Soms zijn ze te emotioneel betrokken om goede beslissingen te nemen', zegt Heerding. 'We hebben nu bijvoorbeeld een cliënt met elf kinderen die onderling overhoop liggen. Dan heb je een onafhankelijke partij nodig.'

Paraplu

De mentoren bezoeken cliënten eens per zes tot acht weken. In het begin komen ze vaker, om een vertrouwensband te ontwikkelen. Heerding: 'We kijken samen welke zorg hij of zij nodig heeft, bijvoorbeeld thuiszorg. Als er een zorgplan wordt opgesteld, moeten wij dat

goedkeuren. We checken of de zorg ook volgens de gemaakte afspraken wordt uitgevoerd. We blijven betrokken als onze cliënt naar een zorginstelling verhuist.'

Beeld

De wensen van de cliënt zijn het uitgangspunt. 'We gaan uit van zijn of haar normen en waarden, dus we parkeren onze eigen opvattingen', zegt Heerding. Hij vindt het jammer dat zijn bureau soms zó laat wordt ingeschakeld, dat het moeilijk is om nog een goed beeld te krijgen van zijn cliënt. Als er familie is, kan die daarbij soms helpen. Wanneer hij ziet dat de financiën slecht geregeld zijn, kan de mentor een bewindvoerder aanvragen.

Duidelijke afspraken

Met de familie proberen de mentoren een goed contact op te bouwen. Heerding: 'We maken vooraf duidelijke afspraken, waarbij ik benadruk dat de mentor te allen tijde bevoegd is om besluiten te nemen.' Ook met de zorginstelling worden afspraken gemaakt, bijvoorbeeld over de informatievoorziening.'

Wel of niet behandelen

Een mate van afstand is vaak goed, denkt de mentor, vooral bij beslissingen over medische behandelingen. Bij een operatie of een zware behandeling gaat het om moeilijke afwegingen rondom de kwaliteit van leven. Vaak ligt er geen wilsverklaring. 'Dit soort beslissingen nemen we op grond van de gesprekken die we met de cliënt hebben gevoerd en in samenspraak met de arts', zegt Heerding. En, als het kan, met de familie, vult Leeuwesteijn aan. 'We hadden een cliënt die veel pijn leed. Aan haar kind vroegen we of haar moeder wel eens iets gezegd had over levensbeëindiging. Dit zou mijn moeder niet gewild hebben, was het antwoord. Dat was een bevestiging van wat wij ook al dachten.'

Objectiever

Die objectieve benadering heeft ook zijn voordelen bij het maken van de afweging of iemand wel of niet thuis kan blijven wonen. Neem bijvoorbeeld die alleenwonende man met dementie die zijn huis had vertimmerd, wat regelmatig leidde tot kortsluitingen. Ondanks de onveilige situatie wilde zijn familie pertinent niet dat de man naar een zorginstelling verhuisde. Het was niet alleen onveilig voor hemzelf, maar ook voor zijn burens. Ook de thuiszorg weigerde te komen. 'Via de rechter heb ik deze cliënt toen gedwongen laten opnemen', zegt Heerding. 'Daar heeft hij het nu erg naar zijn zin. Zijn familie is er achteraf toch blij mee.'

Meer informatie

Cliënten moeten zelf betalen voor mentorschap. Als dat niet kan, kan via de bewindvoerder bij de gemeente een aanvraag gedaan worden voor bijzondere bijstand. Het mentorschap kent vaste tarieven. Het tarief voor een standaard mentorschap is gebaseerd op zeventien uur werk per jaar (2020).

[De Schakel Mentorschap](#)

[Stichting Mentorschap Noordwest en Midden](#)

'Ik heb veel hersteltijd nodig gehad'

Dementie is een aandoening die langzaam verergert.

Wegwijzerdementie.nl biedt mantelzorgers in elke fase informatie: hoe kun je hiermee omgaan en waar vind je hulp? In deze laatste aflevering: na het overlijden van je dierbare met dementie.

'Ik was blij voor hem dat het afgelopen was', zegt Ria Beijersbergen uit Schagen. Haar man Dick, die leed aan dementie, stierf in 2019. In zijn laatste levensnachten sliep zij bij hem in het verpleeghuis. 'Hij was toen eigenlijk al "vertrokken". Die twee nachten waren zwaar, maar ik werd door de verzorgers goed opgevangen met gesprekken, troost en kopjes thee. Toen Dick door verslikking een longontsteking kreeg, is in goed overleg met mij besloten geen medicijnen te geven. Omdat ik wist dat hij dat niet meer gewild zou hebben. Ik was blij dat ik er op dat moment voor hem kon zijn.'

Uitputting nabij

Na zijn dood was Ria gevloerd. Jarenlang had ze thuis voor haar man gezorgd. Toen hij in het verpleeghuis woonde, de laatste vier maanden van zijn leven, bezocht ze hem dagelijks een of twee keer. 'Toen hij overleed, was ik de uitputting nabij en kon ik niets meer. Ik heb veel hersteltijd nodig gehad.'

Wegwijzerdementie.nl

Als iemand met dementie overlijdt, moeten de nabestaanden het verlies verwerken van een dierbare voor wie ze vaak lange tijd hebben gezorgd. De website [Wegwijzerdementie.nl](https://www.wegwijzerdementie.nl) biedt informatie voor deze periode, bijvoorbeeld over rouwverwerking en het leven na mantelzorg. Ook staan er links naar organisaties in de regio die steun kunnen bieden. Zoals het Centrum voor Levensvragen Noord-Holland, waar geestelijk verzorgers werken van alle gezindten. Bij MEE & de Wering bieden vrijwilligers rouwbegeleiding en een luisterend oor.

Nieuw soort bestaan

Toen de man van Ria Beijersbergen overleed, viel ze in een gat. Ze was op haar 68ste gestopt met werken toen haar man dementie kreeg. 'Ik ben destijds vanuit mijn werk

meteen in de mantelzorgrol gerold. Ik heb me nooit kunnen voorbereiden op een toekomst zonder werk.' Een psychologe hielp haar dingen op een rij te zetten. 'Dat deed me erg goed en gaf me veel inzicht. En ik heb een coach bezocht. Zij liet me inzien wat er gebeurt bij de overgang van werken en mantelzorgen naar een nieuw soort bestaan en gaf handvatten om daarover na te denken.'

Niet te ver vooruitkijken

Met rouw had Ria al ervaring. Dick was haar tweede echtgenoot; haar eerste man was overleden aan kanker. 'Ik wist daardoor dat ik het vermogen heb om veel plezier te halen uit kleine dingen. Daar heb ik op gefocust. En ik wist dat je niet te ver vooruit moet kijken in zo'n rouwperiode. Eén dag is al genoeg.' Goede vrienden stonden haar bij. 'Ik maak deel uit van een groepje trouwe vrienden. Die hebben me erdoor gesleurd en dat doen ze nog steeds. Een vriendin haalde me iedere avond op om met de hond te wandelen. Zo'n vast punt in de dag gaf me veel steun. En wat ook helpt: ik mocht, en mag, met iedereen in mijn omgeving over Dick praten.'

Meer informatie

Vind ondersteuning in de regio en informatie op [Wegwijzerdementie.nl](https://www.wegwijzerdementie.nl)

Instructiefilmpje: makkelijk zoeken op [Wegwijzerdementie.nl](https://www.wegwijzerdementie.nl)

Nieuwe richtlijn over euthanasie bij dementie

Wilsbekwame mensen kunnen een euthanasieverzoek doen bij ondraaglijk en uitzichtloos lijden. Sinds 1 december 2021 is euthanasie ook mogelijk bij mensen met vergevorderde dementie die dit verzoek in het verleden hebben vastgelegd.

In de wet staat dat een arts op verzoek euthanasie mag toepassen als de patiënt aannemelijk kan maken dat hij of zij ondraaglijk en uitzichtloos lijdt. Tot nu toe ging de artsenfederatie ervan uit dat patiënten dan wel *wilsbekwaam* moesten zijn; zij moesten met het volle verstand in woord en gebaar kunnen aangeven dat ze dood wilden. Zo stond het in de richtlijnen van de artsenfederatie KNMG (Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Geneeskunde).

Hoge Raad

In 2016 verleende specialist ouderengeneeskunde Marinou Arends euthanasie aan een vrouw met vergevorderde dementie. Zij had haar euthanasieverzoek in het verleden al in een wilsverklaring vastgelegd, en leed volgens artsen, zorgverleners en familie zichtbaar onder haar situatie. Toch kreeg Arends kritiek van veel collega-artsen. Er werd een aanklacht tegen haar ingediend. Onlangs ontsloeg de Hoge Raad haar van rechtsvervolging.

Aangepaste richtlijn

‘Een mijlpaal’, zegt Joke Kranenburg, consulent bij de NVVE (Nederlandse Vereniging voor Vrijwillig Levenseinde). ‘In reactie op het oordeel van de Hoge Raad heeft artsenfederatie KNMG de richtlijnen aangepast. Mensen met vergevorderde dementie kunnen sinds 1 december 2021 euthanasie krijgen, mits zij hun verzoek glashelder hebben vastgelegd in een wilsverklaring.’

Glashelder

Zo’n wilsverklaring kan iedereen zelf opstellen, desnoods op een stukje oud papier. Maar Joke Kranenburg waarschuwt voor onduidelijkheid. Kranenburg: ‘Een arts zal zo’n verzoek nooit inwilligen als niet glashelder is verwoord wat iemand wil. Ook moet duidelijk zijn

welke factoren het lijden voor déze persoon ondraaglijk en uitzichtloos maken. Een wilsverklaring is heel persoonlijk.' Zij adviseert een deskundige erbij te betrekken. Bijvoorbeeld een consulent van de NVVE.

Maak wensen kenbaar

Ook adviseert zij iedereen om vroeg de wensen aan dierbaren kenbaar te maken en vast te leggen. 'Ga in gesprek met elkaar en zorg dat je van elkaar weet wat je wilt.' Het is eveneens belangrijk het euthanasieverzoek regelmatig te bespreken met de huisarts. Joke: 'Als later blijkt dat je dementie krijgt en lijdt, weet de huisarts dan wat je wensen zijn.'

Hulp van NVVE

Bij mensen met beginnende dementie komt de NVVE op verzoek op huisbezoek. Joke: 'Wij betrekken altijd liefst ook de kinderen bij dat gesprek. Vaak leunen zij aanvankelijk nogal sceptisch achterover. Ze willen niet denken aan de dag dat ze hun ouders moeten missen. Maar gaandeweg zie je hun houding veranderen. Ze begrijpen dat hun ouders later niet willen lijden.'

Blij en tevreden

Joke Kranenburg ziet ook mensen met een wilsverklaring die – als ze eenmaal dementie hebben – helemaal niet lijden. Joke: 'Een wilsverklaring maak je altijd op basis van de kennis van nu. Je dént dat je ongelukkig bent als je dement en afhankelijk wordt. Maar misschien ontpop je je als een heel blijmoedig en tevreden mens. Dat kan natuurlijk ook! In dat geval is euthanasie natuurlijk niet meer aan de orde.'

Meer informatie

Uitleg Alzheimer Nederland over de [aangepaste richtlijn](#)

Aangeklaagd voor Euthanasie: [boek](#) van specialist ouderengeneeskunde Marinou Arends over haar ervaringen

Lezersvraag: hoe voorkom ik digitale oplichting?

'Momenteel gaan er nepberichten om in sociale media. Hoe kan ik mijn vader met dementie hiertegen beschermen?' *Carla Crone*

Mijn ouders zijn slachtoffer geworden van oplichting via WhatsApp. De oplichters deden zich voor als hun kleinzoon. Het begon met een berichtje dat hij een nieuw telefoonnummer heeft en daarna vervolgd met het bericht dat hij in de problemen zit. Hij is bestolen op het vliegveld, paspoort en portefeuille kwijt en heeft heel dringend 800 euro nodig, zodat hij een ticket en tijdelijk paspoort kan kopen om thuis te komen. Mijn vader regelt de geldzaken, maar lijdt aan beginnende dementie. Hij had dus niet in de gaten waar het om ging en heeft het geld overgemaakt. Bij toeval zijn mijn zus en ik erachter gekomen. We hebben aangifte gedaan, maar helaas is er niets aan te doen. Het is belangrijk om dit wel te melden via 0900 8844 (politie), ook als het alleen een poging tot oplichting is. Dit kan bijdragen aan meer inzicht in de methoden en de hulp en voorlichting die daarop kan worden ingezet. Op www.maakhetzeniettemakkelijk.nl kun je tips en filmpjes vinden. Wij hebben de sociale media van mijn ouders afgeschermd, zowel voor foto's als het telefoonnummer om te voorkomen dat ze gehackt worden of dat hun identiteit wordt gestolen en de oplichter uit hun naam weer verder kan gaan. Dit hebben wij geregeld, omdat mijn ouders niet digitaal-vaardig zijn. *Familie de Wit*

Bij mijn moeder is er ook iets bijna misgegaan. Ze heeft beginnende vasculaire dementie maar is behoorlijk handig met de computer. Gelukkig twijfelde ze aan het aanbod van een zogenaamde helpdeskmedewerker van Microsoft, die vroeg om wachtwoorden en beveiligingsinstellingen. Het ging om het installeren van nieuwe updates. Mijn moeder belde mij op, ook al omdat ik haar regelmatig even help met haar PC of mobiele telefoon. Bijvoorbeeld met de computer up-to-date houden en het installeren van een goede virusscanner. Ik heb haar gewaarschuwd: 'Geef nooit je wachtwoord, pincode, verstuur nooit per mail informatie hierover'. Nu heeft ze me al meerdere keren even gevraagd of iets wel klopt. 'Ja....', zegt ze, 'misschien ben ik wel te achterdochtig!'. Ik houd haar telkens voor dat het heel goed is dat ze op haar hoede is. *Klaas Groot*

Ik kreeg enige tijd geleden meerdere keren mails over een boete voor een verkeersovertreding. Ik zou te snel hebben gereden. Het mailtje zag er uit alsof het écht

van het Justitieel Incassobureau kwam. Geen taalfouten en met een logo en ondertekening. Er stond duidelijk dat de betaaltermijn al bijna was verstreken en het bedrag van 80 euro snel moest worden overgemaakt. En anders... verhoging, incassokosten, enzovoorts. Meestal zoek ik even via Google naar zoiets en daar vind je dan snel of het een nepbericht betreft of niet. In dit geval stond er inderdaad dat het de laatste tijd vaak gebeurd en dat mensen – meestal ouderen – zo schrikken, dat ze snel het bedrag overmaken om er maar vanaf te zijn. Mijn advies is dus: zoek informatie over nepberichten van bepaalde bedrijven op Google. Er komen ook dergelijke mails van KPN, energiebedrijven en ANWB, die er net echt uitzien. Ook heel verleidelijk is het bericht van de belastingdienst over een bedrag dat je terugkrijgt: *klik hier...* Of een aanbod om bijna voor niets een enorm bedrag te lenen. Doe het niet! Bel desnoods met een familielid dat verstand heeft van ICT of je belastingadviseur. *Jantine Maaskant*

Het risico op *phishing* is groter bij makkelijke, korte wachtwoorden. Of dezelfde wachtwoorden die telkens worden gebruikt. Online criminelen kraken wachtwoorden en bemachtigen deze met slimme trucs. Als ze een wachtwoord of pincode kraken kunnen ze met een ander zijn gegevens inloggen en bijvoorbeeld geld opnemen of iets kopen in een webwinkel. Houd uw codes altijd voor uzelf. Omdat ze onderdeel zijn van uw beveiliging moeten ze geheim blijven. Banken, de overheid of internetbedrijven vragen nooit naar uw code. Stuur nooit een mail, sms of WhatsApp-bericht met een code naar iemand anders. Een goed/sterk wachtwoord bestaat bijvoorbeeld uit een reeks letters, leestekens, hoofdletters en cijfers. Hoe langer het wachtwoord, hoe beter. Sinds kort wordt vaak de *tweestapsverificatie* toegepast om een extra beveiliging in te stellen. Dit stopt oplichters en online criminelen, ook al hebben ze uw wachtwoord. De manier om het in te stellen verschilt per apparaat en account. Vindt u het moeilijk? Vraag een vriend of (klein)kind om te helpen. Het is een eenmalig instelling, waar u later niet meer naar hoeft om te kijken. Succes en veilige groeten, *Ricardo van Veen (ICT- beveiligingsmanager)*.

Nieuwe lezersvraag

Heeft mijn moeder dementie? Ik maak me grote zorgen om mijn moeder, ze gedraagt zich vaak heel anders dan normaal. Ik vraag me af of het dementie kan zijn, maar hoe kom ik daar achter?

Marie van Ekeren

Heeft u ook een vraag aan medemantelzorgers?

Stel uw vraag via info@mantelzorgnieuwsbrief.nl, met de vermelding 'lezersvraag'. Uw naam wordt alleen bij de vraag vermeld als u dat goed vindt.

Agenda

Elke twee maanden

JOIN!: praatcafé voor mantelzorgers van jongere mensen met dementie

Regio Alkmaar

Data Alzheimer Cafés en andere activiteiten van Alzheimer Nederland

Regio West-Friesland

Data Alzheimer Cafés en andere activiteiten van Alzheimer Nederland

Regio Noord-Holland Noord

Data Alzheimer Cafés en andere activiteiten van Alzheimer Nederland

Goed om te weten

Tips voor de feestdagen in coronatijd

Zo help je bij tandenpoetsen – en meer tips voor mondzorg bij ouderen

Corona-afdeling voor mensen met dementie opent in Purmerend

Artsen verruimen richtlijn euthanasie bij gevorderde dementie

Stel je vragen over mantelzorg aan de Mantelzorglijn

10 inspirerende ideeën voor cliënten met dementie